

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

De S. Meletio archiepiscopo Antiocheno.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

ministrum, qui triginta annis assiduus in eius ministerio fuisset: itemque Vitalem monachum, discipulum suum. Porro presbyteri illi Paschasius & Vrsicinus honorifice virum sanctum exceperunt, qui iam ad imminens huius vitæ supremum diem sese cum multis lachrymis assiduisque precibus religiosè preparabat, ut posset venienti iudici letus & expeditus occurrere. Postremò ubi ventum est ad vndecimum mensis Februarii diem, felicem spiritum in manus sui efflauit creatoris. Ut autem testati sunt, qui morienti aderant, totus ille locus, in quo decubuit, multo lumine circumdatus fuit ea hora, qua decessit. Postquam autem obdormiuit, Paschasius & Vrsicinus corpus exanime, ita ut moris erat, abluerunt, indutumque vestibus summo cum honore in supradicto oratorio terra condiderunt: ubi hodieque ad eius sepulcrum multa preclara fiunt miracula, glorificante Christo seruum suum. Postea, ubi defuncto Clodoueo, filius eius Childebertus regnum obtinuit, recordatus ille virutum beatissimi Severini, & quemadmodum patrem Clodoueam à molestissima febre repente liberasset, omninò rationi consentaneum putauit, ut super eius monumentum aedes augustior & sublimior fabricaretur. Idque eo iubente curatum & effectum est, templumque iam constructum idem rex etiam regijs muneribus auxit, cupiens apud Deum sancti viri precibus adiuuari & eius patrocinia promereri.

Moritur
vir sanctus.

Miracula
ad sepul-
crum eius.

SANCTI PATRIS NOSTRI IOHANNIS CHRYSOSTOMI ARCHIEPISCOPI CONSTANTINOPOLITANI, ENCOMIUM SANCTI MELETII ARCHIEPISCOPI ANTIOCHENI, & DE STUDIO EORUM, QUI CONUENERANT. CITATUR HOC ENCOMIUM À SEPTIMA SYNODO,

Actione 4. Extat autem in Metaphraste.

Et venerandum & sacrum hunc gregem oculos ubique circumferens, & vniuersam ciuitatē adspiciens hinc presentem, nescio quem prius beatum pronunciem: sanctum ne Meletium, quod vel post mortem tanto honore fruitur: an vestram charitatem, quod tantam in vestros Pastores benevolentiam etiam post decessum ostēditis. Beatus enim ille, quod tantum amorem vobis omnibus potuerit immittere: Beati vos quoque, quod cum charitatis depositum acceperitis, eam ei, qui deposuit, integram hucusque perpetuò conseruaueritis. Quintus enim annus iam preterijt, ex quo ille migravit ad Iesum, quē desiderabat: & perindē ac si

FEBRVA. II.
Exemplar
Aloyij ex-
culum ha-
bet 14. sed
puto men-
dum esse.

heri & nudius tertius eum vidissetis, tam feruēti amore ad eum hodiē accessistis. Propterea beatus ille est hodiē iudicandus, quod tales genuerit filios. Beati autem estis vos quoque iudicandi, quod vobis obtigerit, ut talem patrem haberetis. Egregia est radix & admirabilis: sed fructus quoque, nō sunt indigni hac radice. Etenim quomodo radix quepiam admirabilis, quæ late in sinu terræ, ipsa quidem non apparet: per fructus autem ostendit vires suæ virtutis: ita etiam beatus Meletius in hac capsula cōditus, ipse quidem non cernitur à nobis oculis corporis: per vos verò, qui estis fructus, ostendit vires suæ gratiæ. Et nos quidem silicemus. Sufficit enim dies festus & feruor vestri studij, ad tuba clariorum proclamandum sancti Meletij in vos amorem tanquam in filios. Sic enim vestras mentes accendit ad sui amorem, ut vel ad solum nomen incalescatis, & excitemini ad ipsam appellationem.

Propterea ego quoque nunc non temerè, sed studio & dedita opera, id in meis verbis annexo assiduè, & perindē ac quispiam, qui coronam textit auream, margaritas deinde inserens, gemmarum frequentia preclarius efficit diadema: ita ego quoque beato eius capiti coronam texens encomiorum, veluti margaritarum quarundam frequentiam, orationi ad textum continuationem eius appellationis: sperans fore, ut sic eam iucundiorum reddam & splendidiorum. Solent enim amantes eorum, quos amant, vel nuda complecti nomina, & incalescere ad ipsas appellationes. Quod vobis quoque in hoc beato vsuuenit. Nam cum eam à principio in ciuitatem ingressum exceperitis, vnusquisque filium suum appellabat ab illius appellatione: per appellationem existimans vnusquisque in domum

Meletij no-
men quam
gratū An-
tiochenis.

domum suam sanctum illum introducere, patresque, auos & proanos, matres pretercuntes beati Meletij nomen imponebant liberis, quos pepererant. Naturam enim vincebat amor pietatis, & deinceps qui nascebantur, non ex naturali solum benivolentia, sed etiam ex affectione ad illam appellationem, erant chari parentibus. Ipsum enim nomen, & ornamentum cognationis, & ædium tutelam, & inuocantibus salutem, & amoris solatium esse existimabant: & perinde ac si quidam, qui sedebat in tenebris, cum una lampas cõspecta fuerit, multas accendentes lucernas, vnusquisque infert in domum suam: ita etiam cum illa appellatio, tanquam lumen incidisset in ciuitatem, vnusquisque tanquam lucernam accendens, introduxit in domum suam beati tunc illius nomen, veluti quendam thesaurum bonorum innumerabilium, per illius afferens appellationem: eratque id, quod fiebat, doctrina magna charitatis & pietatis. Nam cum assidue cogentur meminisse illius appellationis, illum quoque sanctum complecebantur animo. Habebant enim hoc nomen tanquam arma quedam, quibus fugabatur queuis à ratione aliena affectio & cogitatio: fuitque id adeo frequens, vt vbiq̃ in binijs, in foro, in agris & in vijs hoc nomen vndique circumsonaret.

Vide anti-
qui vsum
imaginum
apud Chri-
stianos, &
earum vene-
rationem.

Meletius
ab hereticis
expellitur.

Antioche-
norum char-
itas in Me-
letium.

Non ad nomen autem solum adeo fuistis affecti, sed ad ipsam etiam figuram corporis. Quomodo enim fecistis in nominibus, hoc etiam fecistis in illius imagine, etenim in palis annulorum, & in simulacris, & in phialis, & in thalamorum parietibus, & vbiq̃ sacram illam multi expresserunt imaginem, vt non solum audirent sanctam illam appellationem, sed etiam vbiq̃ viderent figuram corporis, & eius excessus duplicem haberent consolationem. Etenim cum primum fuit ingressus, fuit expulsus à ciuitate, inimicis veritatis eum expellentibus: Deus verò id concessit, simul & illius virtutem & vestram volens ostendere. Cum enim ingressus, sicut Moses in Aegyptum, liberasset ciuitatem ab errore heresis, putridisque membris & immedicabilibus à reliquo corpore amputatis, integram restituisset sanitatem ecclesie multitudini, inimici veritatis non ferentes correctionem, cum mouissent eum, qui tunc imperabat, expulerunt eum ex hac ciuitate, expectantes fore, vt veritate essent superiores, & euerterent correctionem eorum, quæ facta fuerant. Euenit autem contra, quam expectabat: magisque fuit euidentis vester zelus, & replenduit demonstratio illius scientie, ad docendum accommodata. Illius quidem, quod triginta diebus, nec ijs quidem integris, tantum potuit, vt postea irruentibus spiritibus innumerabilibus, illa befacta & inconcussa manserit illa doctrina. Feruor autem vester se aperte ostendit, quod triginta, & nec ijs quidem integris, diebus, tam accurate suscepistis, quæ deiecta fuerat ab illo, semina, vt ad profundum mentis radices transfireritis, & nulli deinceps illarum decepterem cesseritis tentationi.

Operæ precium est autem, ne illud quidem pretermittere, quod accidit in eius persecutione. Nam cum Preses ciuitatis curru vectus exiret per medium forum, & prope fecisset sedere illum sanctum, lapides niue crebriores vndique in caput Presidis ferebantur, ciuitate nequaquam ferente separationem, sed potius volente priuari vita presentis, quam videre sanctum illum auelli. Quid ergo tunc fecit ille beatus? Cum vidisset iactus lapidum, complexus suis vestibus, contexit caput Presidis: simul & inimicos pudore afficiens ob insignem mansuetudinem, & suos docens discipulos, quantam ostendere oporteat patientiam in eos, qui iniuria afficiunt: & quod non solum nihil oporteat eis mali facere, sed etiam si ab alijs eis imminet periculum, id quoque omni studio propulsare. Quis tunc non fuit obstupescens, videns & insanum amorem ciuitatis, & summam philosophiam, lenitatemque & mansuetudinem Meletij? Erant enim admirabilia ea, quæ tunc acciderunt. Pastor abigebatur, & greges non dispergebantur. Gubernator expellebatur, & scapha non mergebatur. Agricola fugabatur, & vitis plus fructus ferebat. Quoniam enim vinculo charitatis eratis inter vos inuicem colligati, non illarum tentationes, non impendentia pericula, non viæ longitudo, non diurnitas temporis, neque quidquam aliud potuit vos disungere à beati pastoris Meletij consuetudine. Sed expellebatur quidem, vt esset procul à filijs: contigit autem contrarium, magis enim vobis constringebatur vinculis charitatis: & cum secum vniuersam accepisset ciuitatem, iuit in Armeniam.

Et erat quidem corpus positum in patria, mens verò & cogitatio, veluti à quibusdam pennis, in altum elata à gratia spiritus, & apud vos perpetuo degens, vniuersum hunc populum circumferebat in suis visceribus. Quod ipsum quoque vobis vsu veniebat. Nam

Nam cum hinc sederetis, & vrbe circumscriberemini, spiritu charitatis in Armeniam quotidie euolantes, & sanctum vultum intuentes, & beatam vocem audientes, sic reuertebamini. Et propter hanc causam, concessit Deus eum statim expelli e ciuitate, vt, sicut dixi, ostenderet Deus vestram fidei firmitatem inimicis, qui vos bello oppugnabant: & illius in docendo peritiam. Illud autem hinc est apertum. Nam post primam reuersus persecutionem, non triginta solum dies, sed etiam menses, & annum vnum & duos & plures hic est versatus. Nam cum satis magnum dedissetis argumentum vestrae circa fidei firmitatis, dedit vobis potestatem iucundè & securè fruendi patre. erat enim maxima voluptas, frui illo sancto vultu. Non enim solum docens nec loquens, sed etiam si solum videretur, satis erat ad introducendam omnem virtutis doctrinam in eorum, qui videbant, animam. Quando enim ad vos veniebat, & vniuersa ciuitas ei obuiam processerat, alij quidem propè accedebant, & pedes prehensabant, & manum osculabantur, & vocem audiebant: alij autem prohibiti à multitudine, ipsum solum videntes, tanquam qui sufficientem benedictionem ex adpectu acceperant, & non minus habuissent, quam qui propè fuissent, contenti recedebant: & quod fiebat in apostolis, hoc in eo quoque contingebat. Quomodo enim in Apostolis, qui progredi & propius accedere non poterant, cum umbra eorum extenderetur, & tangeret eos, qui procùl erant, eandem attrahebant gratiam, & sani similiter recedebant: Ita nunc quoque, qui non poterant accedere, tanquam aliquam spiritalem gloriam à sancto illo capite emissam, & ad eos, qui longissime aberant, peruadentem sentientes: etiam ab eo omni benedictione ex solo adpectu repleti, omnes discedebant.

Cum autem visum esset communi Deo vniuersorum, eum vocare ex vita presentis, & cum referre in chorum angelorum, nec hoc quidem factum est temerè. Sed ipsum quidem vocant litera Imperatoris, cum Deus mouisset Imperatorem. Vocant verò ipsum non in propinquum locum, sed in Thraciam. Quamobrem? Vt & Galata & Bithyni & Cilices & Cappadoces, & omnes, qui Thraciam habitant, nostra bona cognoscerent: Vt qui erant vbiqùe terrarum Episcopi, tanquam ad archetypum exemplar, ad illius sanctitatem intuentes, & apertum exemplum ab illo accipientes, sui in hoc munere officij certissimam & clarissimam haberent regulam, quemadmodum oporteat administrare & regere ecclesias. Nam propter vrbis magnitudinem, & quod illic resideret Imperator, multi ex multis locis orbis terra illuc tunc confluabant. Episcopi autem ecclesiarum, propterea quod ecclesia à longo bello & tempestate respirantes, acciperent principium pacis & tranquillitatis, literis Imperatoris omnes illuc vocabantur. Tunc ergo hic quoque sanctus illuc accedit. Quomodo enim in tribus pueris accidit, quando erant publico praconio renunciandi & coronandi, extincta vi ignis, fastu tyranni conculcato, confutato omni genere impietatis, ex vniuerso orbe terra erant eis congregati spectatores. Nam qui vbiqùe terrarum erant satrapa, consules, & legati, vocati quidem erant propter aliam causam, illos autem spectauerunt athletas. Ita etiam tunc accedit. Propter aliam enim causam vocati episcopi, qui vbiqùe terrarum administrabant ecclesias, acceperunt, & sanctum illum sunt contemplati: adeo vt beato Meletio praeclarum fieret theatrum.

Postquam autem eum adspexissent, & accuratè eius didicissent pietatem, sapientiam atque zelum fidei, vt qui perfectam & absolutam in se haberet omnem virtutem, quae deceat sacerdotem, tunc eum ad se vocauit Dominus. Factum est verò id quoque, vt leuius ferret nostra ciuitas. Nam si hinc emisisset animam, futurum erat intolerabile pondus calamitatis. Quis enim sustinisset videre beatum illum, extremum ducentem spiritum? Quis sustinisset videre illa cilia oculorum deprimi, osque claudi & mandata edere nouissima? Quis haec adspiciens, non à se discessisset magnitudine calamitatis? Nè hoc ergo accideret, prouidit Deus, vt in aliena regione animam emitteret: vt tempore, quod intercessit, hanc maximam praemeditati calamitatem, cum videremus ingredi corpus, nè animo consternaremur, cum mens iam esset assuefacta luctui. Quod etiam factum est. Cum enim venerandum illud corpus excepit ciuitas, luxit quidem & valde eiulauit: sed luctum cito repressit, tam propter causam, quam diximus, quam propter eam, quae est dicenda.

Benignus enim & clemens Deus misertus nostri doloris, alium cito nobis dedit Pastorem, qui pulchrè exprimebat & conseruabat formam omnis illius virtutis. Qui cum sedem

sedem ascendisset, humili & lugubri veste nos statim exiit, & dolorem extinxit. beati autem Meletij magis renouabat memoriam: & dolor quidem flaccescebat, amor vero accendebatur vehementius, & omnino sublata fuit animi aegritudo. Quamquam in amissione eorum, qui sunt charissimi, non ita solet euenire. Sed quando quis filium charissimum, vel etiam reuerendum maritum amiserit mulier, quandiu quidem eius feruentem conseruat memoriam, vehementior luctus alitur in animo. Quando vero succedens tempus luctum emollierit, simul cum vehementia doloris extincta est etiam, quae vigeat, memoria. In hoc autem beato Meletio accidit contrarium. Nam animi quidem aegritudo fuit omnino eiecta, recordatio vero non simul abiit cum dolore, sed aucta est vehementius. Testes autem estis vos, qui post tantum tempus, non secus ac apes fauum, circunvolatis corpus beati Meletij. Causa vero erat, non a natura ortus in illum amor, sed discretionis rectae ratiocinatio. Propterea non fuit morte extincta sancti Meletij memoria, tempore non emarcuit: sed augetur & maius accipit incrementum, non eorum solum, qui viderunt, sed etiam eorum, qui non viderunt. Est enim hoc quoque admirabile, quod qui fuerunt illius vitae tempore iuniores, ij quoque accenduntur ad idem desiderium. Atque vos quidem senes in hoc solo superatis eos, qui non viderunt, quod cum eo versati estis, & fructum percepistis sanctae eius consuetudinis. Qui autem non viderunt, vos superant, quod cum virum non adspexerint, ostendunt in ipsum non minus desiderium.

Studium & amor Antiochenorum in defunctum Meletium.

Oremus itaque omnes, tam magistratus quam priuati, tam mulieres quam viri, tam senes quam iuuenes, tam serui quam liberi, hunc beatum Meletium harum precum socium accipientes, (est enim ei nunc maior fiducia, & amor in vos feruentior) ut haec nobis augeatur charitas, & nos omnes dignemur, quomodo hic sumus prope arcam, ita illie quoque posse esse prope beatum & aeternum eius tabernaculum, & consequi bona aeterna, quae sunt ei reposita. Quae detur nobis omnibus consequi, gratia & clementia Domini nostri Iesu Christi: Cui gloria & potentia simul cum sancto & viuifico spiritu, nunc & semper & in secula seculorum, Amen.

NICEPHORI BEATISSIMI PHILOSOPHI ET ORATORIS, ORATIO FVNEBRIS, SEV VITA EN-

comio contexta, magni inter Dei Pontifices & admirabilis inter Patriarchas, Antonij. Habetur in Metaphraste.

12. FEBRVA.

Ieri ergo non poterat, ut eorum, qui in fide prius praecleari extiterunt, non rursus tempus, etiam si videretur conuenisse, foetus similes afferret: & per extremum partum, rebus ipsis & factis, praecedentium fructuum comprobaret admirabilitatem. Cum enim factor ab initio humanam fabricatus esset naturam, & bonorum seminum ei indidisset materiam, non sicut, ut ea cum tempore consensceret, sed ut in dies repubesceret, & ferret foetus germanos praecedentibus, supernae cognationis minime adulteratam nobilitatem in se ferentes. Virtus enim non accipit dimensionem ex eo, quod est tempore posterius aut prius: sed ex pura & incorrupta mente eorum, qui se recte gerunt: quomodo is, qui nunc oratione laudandus est propositus, qui quotidianis accessionibus ascendit totas scalas virtutum, & peruenit ad summum.

Sed oportet huic, qui per totam vitam in virtute se exercuit, eos, qui per totam vitam in dicendi facultate studium posuerunt, contexere coronam: qui quidem sunt lingua boni & potentes: & admirari res praecclare & recte ab eo gestas: me autem silentio longo os meum comprimere, & linguam vinculo continere: & dum alij oratoris officio fungerentur, me in numerum referri auditorum: & eorum quidem reuoluere memoriam, quorum inspectio & experientia, non longo abhinc tempore, poterat esse magistra, ut veritati possem verum & firmum ferre testimonium: eorum vero, quae ignoran-